UUTISET

Asiantuntijat huolissaan tieverkon kunnosta

Valtiovallan rahanyörit on vedetty tiukalle liikenne-määrärahojen osalta. Toisaalta uudet teknologiset sovellukset tarjoavat mahdollisuuksia tulevaisuudessa.

JUSSI PARTANEN

Suomi-areenan iikennekeskustelussa olivat Iiro Lehtonen (vas.), Tuomo Suvanto, Petteri Järvinen ja Karri Salminen.

PORI (MT)
Kun kulut kasvavat ja resurssit niukkenevat, ollaan liikenneratkaisuissa valintojen äärellä.

Porissa järjestetty Suomi-areena–tapahtuma keräsi liikennepolitiikan asiantuntijat keskustelemaan tulevaisuuden suuntalinjoista perjantaina.

Perustiestö rapautuu

Suomen kuljetus- ja logistiikkaalan (SKAL) toimitusjohtaja **Iiro Lehtosen** mukaan perustienpitoon tarvitaan lisää panoksia.

”Kun Suomen perusväylät rapautuvat, ei voida edes ajatella pidemmälle vietyjä logistisia ratkaisuja. Tällä hetkellä edes teiden nykykuntoa ei kyetä säilyttämään, vaan se heikkenee jatkuvasti.”

Lehtosen mielestä hallitus tekee vääränlaista liikennepolitiikkaa siirtäessään määrärahoja tiestöstä raideliikenteeseen.

”Se on Suomen kaltaisessa maassa järjetöntä.”

ITS Finlandin puheenjohtaja **Karri Salminen** jakaa Lehtosen huolen tiestön rapautumisesta.

”Jos perusväylät rapistuvat, ei myöskään uusia palveluita pystytä toimittamaan teillä liikkuville.”

Porkkanaa kepin sijasta

Tietokirjailija **Petteri Järvisen** mielestä suomalaisessa liikennepoliittisessa keskustelussa kyllä viuhuu keppi, mutta porkkanaa on tarjolla harvoin, jos ollenkaan.

”Yksityisautoilusta halutaan kyllä rangaista, mutta harvemmin mietitään, miten joukkoliikenteestä tehdään miellyttävämpää ja houkuttelevampaa.”

Salminen huomautti, että Tallinnassa joukkoliikenne on paikallisille maksutonta.

”Tämä on mielenkiintoinen kokeilu.”

Älyliikenne nurkan takana

Liikennepolitiikassa ollaan suurien haasteiden äärellä. Esimerkiksi bensan hinnan jatkuva nousu alkaa tuntua jo kestämättömältä itäisessä ja pohjoisessa Suomessa.

Toisaalta tulevaisuus tuo uudenlaisia teknologisia mahdollisuuksia.

”Uudet sovellukset etenevät huimaa vauhtia autoteollisuudessa. Kehitetään autoja, jotka kommunikoivat keskenään. Älyliikenne lisää liikenteen sujuvuutta ja tarjoaa paljon uusia mahdollisuuksia,” Salminen totesi.

”Muutos on käsillä ja osittain jo läsnä. Monissa autoissa on navigaattori, joka on älyliikennettä. Jatkossa älykkään auton ja vanhan auton ero on mullistava. Se on kuin 90-luvulla markkinoille tulleen ensimmäisen nokialaisen kännykän ja nykypäivän älypuhelimen,” Järvinen vertasi.

IT-osaamisesta apua?

Karri Salminen katsoo, että Suomessa perinteisesti vahvaa IT-alan osaamista voisi siirtää älyliikenteen piiriin.

”Kysymys on olemassa olevan teknologian ja osaamisen soveltamisesta kokonaan uudelle alueelle. Älyliikenne on globaalisti iso bisnes, jonka liikevaihto on vuosittain 200–300 miljardia euroa.

Uusi teknologia ja liikenneratkaisut eivät ole aina sopineet yhteen saumattomasti.

”VR:n lippu-uudistus ei sujunut toivotulla tavalla. Toisaalta mediassakin on vallalla sellainen käytäntö, että huono uutinen on ainoa uutinen,” Salminen sanoi.

”Uuteen teknologiaan ei pidä sukeltaa päätä pahkaa, vaan harkiten. VR on varoittava esimerkki, kun asiat menevät tältä osin pieleen,” Järvinen pohti.

JUKKA KOIVULA

PTT:N TALOUSTUTKA

Jokamiehenoikeudet ja maan tavat

Suomessa nautitaan taas kesäisestä luonnosta ja sen antimista. Metsissä ja vesillä kuljetaan jokamiehenoikeudella ja poimitaan kypsyvää marjasatoa talteen.

Jokamiehenoikeudet kulkevat käsi kädessä velvollisuuksien kanssa, eikä käytöstä saa koitua haittaa tai häiriötä.

Viime vuosina jokamiehenoikeudet ja niiden nojalla tehty haitta ja häiriö ovat kuitenkin nousseet yhä useammin puheenaiheeksi.

Yleisesti viitataan rikoslakiin, järjestyslakiin ja yksityistielakiin määriteltäessä ne puitteet, joissa jokamiehenoikeutta saa harjoittaa. Kuitenkin jokamiehenoikeus pohjautuu ennen kaikkea vanhoihin maan tapoihin ja kulttuuriin.

Liikkumisoikeus toisen maalla on perustunut vanhaan tapaoikeuteen. Menneinä aikoina oli välttämätöntä päästä liikkumaan maiden ja mantujen poikki joutumatta selvittämään kuka maat omistaa. Teitä ja kulkuneuvoja oli vähän, ja maanomistajan selvittäminen tuntemattomilla seuduilla jokseenkin mahdotonta ilman nykyaikaisia rekistereitä ja viestintävälineitä.

Maailma jokamiehenoikeuksien ympärillä on kuitenkin muuttunut. Luonnossa liikkumisesta on tullut monimuotoista virkistäytymistä eikä välttämättömyys, uusia luonnonvaroihin perustuvia elinkeinoja on tullut lisää, ja luonnossa liikkujien määrä on useilla alueilla lisääntynyt ja kulttuuritausta laajentunut.

Kehityksen jatkuessa jokamiehenoikeuden käyttöön liittyviä ristiriitoja voidaan odottaa syntyvän yhä lisää.

Lakien tulkinnassa vedotaan usein lain henkeen, niin tulisi tehdä myös jokamiehenoikeuden tulkinnassa. Olisiko syytä tarkastella uudelleen jokamiehenoikeutta tätä taustaa vastaan, ei vain sitä rajaavien lakien puitteissa? Käytetäänkö jokamiehenoikeutta siinä hengessä, missä vanha maan tapa tarkoitti?

Suomalainen jokamiehenoikeus nojautuu periaatteeseen ”mikä ei ole kiellettyä, on sallittua”.

Siten maailman muuttuessa jokamiehenoikeuksien käyttö uusien toimintojen ja käyttömuotojen myötä laajenee, koska niitä ei ole aikaisemmin rajattu oikeuksien ulkopuolelle.

Myös maan tapoihin tai kulttuuriin perustuva oikeus on hankala määritellä niille, jotka tulevat erilaisesta kulttuurista. Esimerkiksi Norjassa on 1950-luvulla jokamiehenoikeudet määritelty lailla, mikä antaa mahdollisuuden tarkempaan oikeuksien ja velvollisuuksien määrittelyyn.

Yleinen mielipide jokamiehenoikeuksista niin maanomistajien kuin kansalaistenkin keskuudessa näyttäisi olevan erittäin myönteinen niin kauan kun jokamiehellä tarkoitetaan omatoimisesti luonnossa häiriöttä ja haitatta kulkevaa henkilöä.

Jokamiehenoikeuden määrittely olisi tarpeen, jotta ristiriidat eivät peittoa myönteistä asennetta.

PAULA HORNE
on tutkimusjohtaja PTT:stä.

paula.horne@ptt.fi

Tohmajärvellä satanut runsaasti

Pohjoiskarjalaisella Tohmajärvellä on viime perjantaihin mennessä satanut eniten.

Ilmatieteen laitoksen mukaan Tohmajärvellä satoi 1.6.–19.7. peräti 304 millimetriä. Lukema on 50 vuoteen suurin Suomessa havaittu sademäärä kyseisellä jaksolla.

Suurin vuorokautinen sademäärä on tänä kesänä mitattu Karviassa Satakunnassa, jossa satoi 8. heinäkuuta 96 millimetriä.

MT-STT

Siilinjärven vatsatauti virusperäinen

Siilinjärvellä Pohjois-Savossa vatsatautiin sairastuneiden potilasnäytteet viittaavat yhä vahvemmin virusperäiseen tartuntaan. Lauantaina tulleiden tutkimustulosten perusteella kyseessä on todennäköisesti sapporovirus, joka on samaa sukua noroviruksen kanssa. Aiemmin syyksi epäiltiin ulostebakteeria.

Virus voi sairastuttaa ihmisiä juomaveden välityksellä ja voi levitä ihmisestä toiseen.

Vatsatautitapauksia on ollut tiedossa parisataa, ja tilanne on rauhoittumassa.

STT

Valtio pakottaa Luvian Porin perusturvaan

Valtioneuvosto ei hyväksy Porin naapurikunnan Luvian irtaantumista Porin perusturva-alueesta, kertoo Yle Satakunta. Luvia haluaisi hoitaa sosiaali- ja terveyspalvelut itse. Hallitus ei hyväksy sote-alueen hajoamista, sillä valtio pyrkii lisäämään alueellista yhteistyötä ja kuntaliitoksia.

Omavaltaisena pidetty Pori ärsytti pikkukunnat kapinaan alkuvuonna.

Ärsyyntyneet naapurit eivät olleet tyytyväisiä yhteisiä sosiaali- ja terveyspalveluita tarjoavaan Porin perusturvaan. Pomarkku ja Merikarvia päättivät vaihtaa yhteispalvelualuetta.

Kuntaministeri **Henna Virkkunen** kertoi Ylelle, että valtio käyttää Luvian kohdalla pakkovaltaa.

”Odotamme kunnilta vastauksia elokuun loppuun mennessä. Sen jälkeen valtioneuvosto käyttää oikeuttaan ohjata kunnat yhteistyöhön.”

Perusturvan kustannukset nousivat

Luvia on ollut tyytymätön Porin perusturvan aiheuttamiin kustannuksiin, jotka kasvoivat yhteistyön aikana Luvialla useita kymmeniä prosentteja.

”Tämä tuntuu kunnallisen itsehallinnon näkökulmasta synkältä puheelta”, Luvian kunnanjohtaja **Kari Ojalahti** totesi Ylelle.

Kuntalaisten palveluja ei hänen mukaansa Luvialla vaaranneta, vaikka sote-palvelut hoidettaisiin itse.

Vuonna 2007 voimaan tullut Paras-laki edellyttää, että jos kunnassa on alle 20 000 asukasta, sen on joko liityttävä isommaksi kunnaksi tai siirrettävä sosiaali- ja terveyspalvelut yhteistoiminta-alueelle.

Yhteistoimintavelvoite jatkuu

Valtioneuvosto aikoo tehdä Luvialle kuntien yhteistoimintaa säätelevän Paras-lain mukaisen yhteistoimintavelvoitepäätöksen.

”Vaikka Paras-lainsäädäntö päättyy vuoden lopussa, yhteistoimintavelvoite ei pääty”, Virkkunen toteaa Ylelle.

Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että valtioneuvosto tekee päätöksen, joka ohittaa Luvian kunnanvaltuuston ratkaisun.

Valtioneuvoston todennäköisesti tekemään pakkoratkaisuun voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.

Oikeusoppineet ovat olleet erimielisiä siitä, millaiseen ratkaisuun asiassa päädytään. Kyseessä olisi ennakkoratkaisu, sillä valtioneuvosto ei ole aiemmin määrännyt pakkotoimia palveluita koskevan Paras-lain perusteella.

TANJA KORPELA

Ministeri Koskinen lupailee metsäenergiaan lisää tukea

JUANKOSKI
Maa- ja metsätalousministeri **Jari Koskinen** (kok.) kertoo keskustelleensa elinkeinoministeri **Jyri Häkämiehen** (kok.) kanssa lisämäärärahasta bioenergian tuotantoon vielä tänä vuonna.

Kysymyksessä on puhtaan energian paketti, johon liittyy perinteisesti uusiutuvaksi energiaksi miellettyjen tuuli- ja aurinkoenergian lisäksi muun muassa biopolttoaineita sekä erilaisia energiatehokkuuteen tähtääviä toimia.

Tällä hetkellä metsäenergian tukemiseen on rahaa Koskisen mukaan kaikkiaan noin 80 miljoonaa euroa.

Ministeri puhui perjantaina metsäiltamissa koillisessa Savossa Juankoskella matkailukartano Kivennavalla noin 1 500 metsänomistajalle.

Koskinen näkee metsäenergian myös merkittävänä työllistävänä vaihtoehtona.

Hän käsitteli puheenvuorossaan myös metsä- ja metsänhoitoyhdistyslakien uudistamista. Ministeri toivoi, että uusissa laeissa olisi metsänomistajalla mahdollisuus vaikuttaa enemmän oman metsän käyttöön ja hoitamiseen.

ERIKA SUOMINEN

MTK-Pohjois-Savon puheenjohtaja Jarmo Nykänen ja toiminnanjohtaja Juhani Savolainen jättivät kirjelmän ministeri Jari Koskiselle.

Luvat pois hirvenmetsästyksestä

Biojalostusyhtiö Green Fuel Nordic suunnittelee kolmatta bioöljyjalostamoaan Itä-Suomeen.

Johtaja **Timo Saarelainen** totesi, että tämä on uusi jalostuspolku metsälle. Koska raaka-aine sijaitsee Pohjois- ja Itä-Suomessa, sillä on merkitystä näiden alueiden kehittymiselle. Teknisesti ja kaupallisesti on mahdollista tehdä hyvää bioöljyä.

Emeritusprofessori **Matti Kärkkäinen** suomi metsiemme ”hirvityksiä” eli totesi, että Suomen hirvikanta on moninkertaisesti liian suuri.

Hirvet tekevät tuhoa metsissä ja omistajat joutuvat maksamaan viulut. Siksi omistajien pitäisi saada määrittää myös hirvikannan suuruus. Hänen ehdotuksensa oli, että hirvenmetsästyksestä poistettaisiin luvanvaraisuus.

MTK Pohjois-Savon puheenjohtaja **Jarmo Nykänen** ja toiminnanjohtaja **Juhani Savolainen** olivat huolissaan Pohjois-Savon maataloudesta.

He jättivät ministerille kirjelmän, jossa todettiin, että EU:n maatalouspolitiikan uudistuksessa on välttämätöntä turvata kansallisen tuen vähintäänkin nykyinen taso, jatkuvuus ja tukien tuotantosidonnaisuus. Tämä on välttämätöntä viljelijöiden tulotason ja toimintaedellytysten turvaamisessa maatalouden alati heikkenevän kannattavuuden ja tuotantokustannusten nousun johdosta.

EU:n maitokiintiöiden poistuminen aiheuttaa monenlaisia ongelmia. Pohjois-Savossa maidon pohjoisen tuen merkitys maitotiloille on suuri, sillä tuki on noin 25 miljoonaa euroa vuodessa.

Tilakohtaisten maitokiintiöiden poistuessa paras malli olisi toteuttaa Suomessa ns. tukioikeusmalli, jossa tuki maksettaisiin siihen asti, kun tilalla on tukioikeuksia tuotettujen litrojen perusteella.

Myös lomituspalvelujärjestelmän toimivuus vaatii kehittämistä. Tuottajat olivat huolissaan myös päivittäistavarakaupan keskittymisestä ja siitä miten huolehditaan riittävät elinkeinon rahoitus- ja pääomahuolto.

Lihantuottajalla on omat ongelmansa.

Pohjois-Savossa on yhteensä noin 4 200 aktiivituotannossa olevaa maatilaa. Kotieläintiloja on lähes puolet. Niistä maitotiloja on noin 1 400. Erikoistunutta naudanlihan tuotantoa on noin 400 tilalla ja sikataloutta noin 60 tilalla

Kasvinviljely- ja erikoismaataloustuotantoa harjoittavia tiloja on lähes 2 200.

Metsäiltamat järjestettiin nyt 13. kerran Kivennavalla.

Mukana järjestämässä on parikymmentä metsäalaan läheisesti liittyvää yhteistyökumppania.

ERIKA SUOMINEN

POLITIIKASTA LYHYESTI

Kuntaliitto vastustaa henkilömitoituksia

Kuntaliitto vastustaa henkilöstömitoitusten sisällyttämistä tulevaan vanhuspalvelulakiin. Liiton mukaan velvoitteet aiheuttavat valtiolle lisäkuluja, mutta eivät takaa hyvää hoitoa.

Lakia valmistellut työryhmä ei suositellut sitovia henkilömitoituksia tulevaan lakiin. Peruspalveluministeri **Maria Guzenina-Richardson** ja Suomen lähi- ja perushoitajien liitto Super ovat niiden tarpeellisuudesta eri mieltä.

”Jos mitoituksesta tulee sitova, siihen on myös osoitettava resurssit. Asiasta pitää päättää hallituksen budjettiriihessä”, sanoo Kuntaliiton varatoimitusjohtaja **Tuula Haatainen**.

Aktiivinen komissio tyydyttää ministeri Ville Niinistöä

Ympäristöministeri **Ville Niinistö** (vihr.) on tyytyväinen siihen, että Euroopan komissio haluaa lisätietoja Talvivaaran kaivoksen toiminnasta.

Komissio selvittää EU:n ympäristödirektiivien vaatimusten noudattamista Talvivaaran toiminnassa. Ympäristöministeriö laatii komission selvityspyyntöön vastauksen syksyn kuluessa.

”On tärkeää, että yritysten toiminnan lainmukaisuutta arvioidaan myös EU-tasolla, ja samalla selvitetään mahdollisuudet parantaa lainsäädäntöä, jotta vastaavia tilanteita ei jatkossa synny”, ympäristöministeri Niinistö sanoo.

Maaseudun Tulevaisuuden työpaikat.
Lehdessämme julkaistut työpaikka- ja koulutusilmoitukset löydät myös osoitteesta **mt.uranus.fi**. Samassa osoitteessa jatkuvasti yli 2000 muutakin työpaikka- ja koulutusilmoitusta.

uranus.fi &
MAASEUDUN TULEVAISUUS